

Mustafa Tatçı- M. Cemal Öztürk- Tacettin Bütüçi, Üsküdarlı Selâmî Ali Efendi, Hayatı ve Eserleri, Kaknüs Yayınları, İstanbul 2006, 138+ 30 s.

Şeyh Selâmî Ali Efendi (ö.1691), Azîz Mamud Hüdâyî tarafından tesis edilen Celvetiyye'nin dört ana kolundan Selâmiyye Kolu kurucusudur. Muğla Kozyaka Köyü'nde dünyaya gelmiş, eğitimi tamamlandıktan sonra çeşitli medreselerde müderrislik ve çeşitli şehirlerde kadılık görevlerinde bulunmuştur. Celvetî şeyhlerinden Zâkirzâde Abdullah Efendi (ö.1658) tanınmasıyla da hayatının yönü değişmiştir. Bursa'da başta Emir Sultan olmak üzere çeşitli tekke şeyhliklerinde bulunmuş, 1658 senesinde Üsküdar merkez âsitâneye postnişin tayin edilmiştir. Üsküdar'ın mânevî hayatına Kısıklı'da, Kuruçeşme'de ve şimdiki Selamsız'da üç tekke; biri Kısıklı'da ve diğeri de Selâmsız'da olmak üzere iki câmi ve bununla berâber Üsküdar'ın içtimâî hayatına Selâmsız'da büyük bir mahalle ile aynı bölgede bir hamam ve Fatma Hatun Mescidi'nin karşısında bir çeşme inşâ ettirmek sûretiyle büyük katkıda bulunmuştur. Yaşadığı dönemde Kadızâdeliler hareketinin ileri gelenlerinden Hünkâr Vâizi Vânî Mehmed Efendi ve yine başka bir bölgenin meşhûr mutasavvıfı olan Niyâzî-i Mısırî ile olan tartışmalarıyla gündeme gelmiştir. Çalışma içerisinde bu tartışma ve mektuplaşmaların mahiyeti üzerinde durulmaktadır. Bilinen tek eseri Celvetî/Selâmî erkânını içeren *Tarîkatnâme*'dir. Selâmî Efendi 1691 tarihinde vefat ederek Kısıklı'da yaptırdığı caminin üst kısmına defnedilmiştir.

Selâmiyye'nin Celvetiyye'den temel farkı, zikir icrâ şekliyle alâkalı olduğu gibi, mensuplarının başlarına giydiği taçlarının on yedi dilimli olmasıdır.

Takrizini Ahmet Yüksel Özemre'nin yazdığı eserin birinci bölümünde Selâmî Ali Efendi hakkında ana kaynaklardan elde edilen biyografik bilgiler; ikinci bölümde şeyhin *Tarîkatnâme* adlı eserinin çevrim yazısı ve bundan mülhem Şeyh Afvî Efendi'nin *Tarîkatnâmesi*; üçüncü bölümde ise, Selâmî vakfiyesinin metni verilmiştir. Eserin birinci bölümü ve bibliyografyası Mustafa Tatçı, ikinci ve üçüncü bölümü ise M. Cemal Öztürk ve Tacettin Bütüçi tarafından hazırlanmıştır. Eserin üçüncü bölümünde yer alan Yakub Afvî Efendi'ye ait "*Tuhfetü's-Sâlikîn*" adlı Celvetî tarîkatnâmesinin metni Hür Mahmut Yücer tarafından günümüz Türkçesine çevrilerek buraya alınmıştır.

Ekler bölümünde Selâmî Efendi'nin *Tarîkatnâme* ve Vakfiyesinin Osmanlıca metni bulunmaktadır.

Dr. Hür Mahmut YÜCER